

Saxifraga (Skalnica)

rodzina Saxifragaceae (Skalnicowate)

Saxifraga paniculata

Saxifraga paniculata

Saxifraga paniculata

Saxifraga paniculata

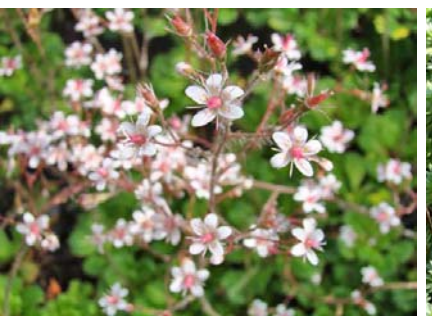
Saxifraga stolonifera

Saxifraga urbium

Saxifraga urbium

Saxifraga urbium

Saxifraga x arendsii

Saxifraga x arendsii

Saxifraga x arendsii

Saxifraga x arendsii

Rodzaj obejmujący ok. 350 gatunków występujących głównie na obszarach górskich półkuli północnej. W Polsce rośnie dziko 20 gatunków, przeważnie górskich, choć skalnice możemy znaleźć także na terenach nizinnych, w cienistych lasach, na łąkach i obrzeżach strumieni. Są to rośliny różniące się bardzo między sobą. Są wśród nich gatunki roślin sezonowych, jak i byliny - rośliny zimozielone i zrzucające liście na zimę. Niektóre gatunki tworzą zwarte poduchy, inne luźne kobierce. Kwiaty są w kolorach od białego poprzez odcienie żółtego i różowego do ciemnego karminu. Mogą się pojawiać bardzo wczesną wiosną (na przedwiośniu) jak i później - są skalnice kwitnące we wrześniu. W uprawie, jako rośliny ozdobne spotyka

Saxifraga (Skalnica)

rodzina Saxifragaceae (Skalnicowate)

się wiele gatunków pochodzących z Alp, Bałkanów oraz gór azjatyckich w licznych odmianach oraz ich mieszańce.

Saxifraga x arendsii (Skalnica Arends) - gatunek ten obejmuje liczne odmiany ogrodowe - jest byliną. Swoją nazwę zawdzięcza pierwszemu hodowcy Georgowi Arendsowi z Niemiec. Roślina tworzy zimozielone poduszki złożone z rozetek średnicy 4-5 cm. Liście soczyste zielone są klinowate, głęboko wcinane. Rośliny kwitną w maju i w czerwcu. Kwiaty o średnicy do 1,5 cm, koloru karminowo-różowego (jasnoróżowego), osadzone są po kilka na łodyżkach kwiatostanowych wysokości 20 cm. W miarę przekwitania płatki korony bledną, a łodygi nieco się wydłużają. Kwiaty nadają się na kwiat cięty.

Saxifraga x arendsii wymaga stanowisk ocienionych i przeciętnej, żyznej, próchnicznej, dość wilgotnej gleby. Na bardziej słonecznym miejscu powinna mieć zapewnioną stałą wilgotność i bogatsze podłoże. Jest mrozoodporna, lecz wskazane jest lekkie okrycie na zimę. Ma zastosowanie, jako roślina ozdobna do ogrodów skalnych, na obrzeża zbiorników wodnych, oraz na obwódki. Rozmnażamy ją przez wysiew nasion, sadzonki lub podział kęp.

Saxifraga paniculata (Skalnica gronkowa), synonimy: Saxifraga aizoon - jest naszym rodzimym gatunkiem, występuje w Europie, Azji i w Ameryce Północnej. Jest to niewielka, zimozielona roślina poduszkowa, która tworzy silnie zbite, zielonosrebrzyste darnie. Rośliny tworzą rozety o średnicy do 10 cm i wysokości 20 cm. Liście ma łopatkowate, grube i sztywne, podgięte do góry o długości 3-5 cm i 0,5 cm szerokości. Brzegi liści są lekko ząbkowane, a góra i dół blaszki pokryte srebrzystym nalotem. Zimą liście mogą czerwienić. Pędy kwiatostanowe są cienkie i sztywne, dorastają do wysokości 20 (50) cm i pokryte drobnymi listkami. Liście na łodydze kwiatostanowej ułożone są naprzemianlegle, są mniejsze od liści odziomkowych i bardziej wydłużone. Rośliny kwitną od czerwca do lipca, tworząc drobne (ok. 1 cm średnicy) pojedyncze kwiaty zebrane w wiechę lub podbaldach (5-20 kwiatów w kwiatostanie) na szczycie łodyżki kwiatostanowej. Kwiaty są białe (kremowobiałe do zielonkawobiałych), nakrapiane na czerwono lub pomarańczowo. Wyrastają na długich szypułkach. Są zapylane przez muchy. Owocem jest kulista torebka, z bardzo lekkimi nasionami, które wysypują podczas ruchu powietrza (wiatru) i innych drganiach.

W warunkach naturalnych występuje na skałach, piargach i w postaci niskich muraw w kosówce. Wymaga więc stanowiska słonecznego i suchego. Podłoże powinno być ubogie, przepuszczalne, o zasadowym odczynie. Jest to roślina wytrzymała na suszę, gdyż ma zdolność magazynowania wody w grubych liściach. Jest także w pełni mrozoodporna. Może mieć zastosowanie, jako roślina ozdobna do ogrodów skalnych, na murki, skarpy, do wypełniania szczelin i do pojemników. Rozmnaża się przez wysiew nasion, oraz wegetatywnie przez podział. Roślina ta wytwarza naziemne rozłogi, na których tworzą się różyczki liściowe, także służące do rozmnażania. Jest objęta ochroną prawną.

Saxifraga x urbium (Skalnica cienista) - jest to skalnica powstała, jako mieszaniec międzygatunkowy Saxifraga x spathularis oraz Saxifraga umbrosa. Niska, zimozielona bylina zadarniająca, świetnie nadająca się na cieniste stanowiska. Tworzy rozetki z liści, które są ciemnozielone, skórzaste, odwrotniepodługowate, z karbowanym płaskim i szerokim brzegiem oraz owłosionym ogonkiem liściowym. Rozetka ma ok. 10 cm średnicy. Wytwarza pędy kwiatowe, które dorastają do 25-30 cm wysokości. Są cienkie i nierozgałęzione. Kwitnie w okresie maja. Tworzy bardzo drobne (kilku milimetrowe), pojedyncze, gwiazdkowate kwiaty, zebrane w luźne wiechy, na szczycie pędu kwiatowego. Kwiaty są białe, w środku czerwone, dają efekt dekoracyjny w dużej masie. Wymaga stanowiska cienistego, wilgotnego, o glebie próchnicznej i o odczynie obojętnym. Jest to roślina zimotrwała, o całkowitej mrozoodporności. Nawet, jeśli wydaje się,

Saxifraga (Skalnica)

rodzina Saxifragaceae (Skalnicowate)

że roślina przemarzła, to na ogół wiosną wypuszcza nowe rozety. Chętnie jest wykorzystywana, jako ozdobna roślina okrywająca. Rozmnaża się ją przez podział.

Saxifraga x urbium 'Aureopunctata' - odmiana "Aureopunctata" posiada również zimozielone liście odwrotniepodługowate, z karbowanym brzegiem, ale na tych liściach znajdują się nieregularnie porzrucane, żółte plamki. W handlu można spotkać także *Saxifraga x urbium 'Variegata'* i jest to prawdopodobnie ta sama roślina. Wymagania ma zbliżone do gatunku, lecz potrzebuje więcej światła - przy braku plamki bledną, a nawet mogą zniknąć. Rozmnażamy je przez podział, oraz przez siew nasion.

Saxifraga stolonifera - Skalnica rozłogowa, syn. Saxifraga sarmentosa L. - Pochodzi ze wschodniej części Azji (Chin i Japonii). Do Europy została sprowadzona prawdopodobnie w XVIII wieku. Ze względu na tworzenie wielu małych roślinek jest często nazywana "matką tysięcy". Jest to delikatna, dywanowa, zimozielona bylina, dorastająca do 20 cm wysokości. Tworzy rozetki z niewielkich (do 3 cm średnicy), okrągławo sercowatych, mięsistych, o wypukłych blaszkach (brzezi podwijają się) liści. Z wierzchu są one ciemnozielone ze srebrnymi paskami wzdłuż nerwów, od spodu czerwone i nakrapiane. Najmłodsze liście są błyszczące, zielone, z wyraźnym srebrnym wzorem. Wyrastają one na czerwonych ogonkach i pokryte są twardymi włoskami - cała roślina jest owłosiona za wyjątkiem czerwonych i cienkich pędów (wąsów) rozłogowych. Na zwisających, długich (do 50 cm), również czerwonych rozłogach tworzą się liczne, małe roślinki potomne. Skalnica ta kwitnie w okresie od czerwca do sierpnia. Kwiaty zebrane w luźne wiechowate kwiatostany są motylkowate, białe, pięciopłatkowe. Dwa dolne płatki są znacznie dłuższe i lancetowate, górne posiadają czerwono-żółte plamki. Końce płatków są ostre i wydłużone. Jedna rozетка może utworzyć kilka kwiatostanów (trzy-cztery wiechy). W naszej strefie klimatycznej nasion nie zawiązuje.

Jest to szybkorosnąca i łatwa w uprawie roślina. Lubi chłodne miejsca - zimą przechowujemy ją w temperaturze około 10-15°C, znosi spadek temperatury do 5°C. Gleba powinna być próchnicza, przepuszczalna o odczynie obojętnym do słabo kwaśnego. Raczej unikamy przesuszenia podłoża. Wykorzystuje się je do zadarniania niewielkich powierzchni, jako roślinę ozdobną do dekoracji wnętrz, latem może rosnąć na zewnątrz. Doskonała do wiszących pojemników. Była wykorzystywana także w kosmetyce i medycynie. Rozmnażamy ją przez sadzonkowanie młodych rozetek, które powstają na rozłogach.